

Lausunto

12.10.2021

Asia: VN/22558/2020

Lausuntopyyntö monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun virkamiesselvityksestä

Ersättningar för vård och undersökningar inom den privata sjukvården

Era synpunkter på den del som gäller ersättningar för vård och undersökningar inom den privata sjukvården (3 kap.)

-

Vilket av de alternativ som beredningsgruppen har utvärderat understöder ni? Känner ni till något annat alternativ som bör beaktas i det fortsatta arbetet?

-

Reseersättningar

Era synpunkter på den del som gäller reseersättningar (4 kap.)

-

Vilket av de alternativ som beredningsgruppen har utvärderat understöder ni? Känner ni till något annat alternativ som bör beaktas i det fortsatta arbetet?

-

Krävande medicinsk rehabilitering och rehabiliterande psykoterapi

Era synpunkter på de delar som gäller rehabilitering (kapitel 5)

Beredningsgruppens rapport sammanfattar att medicinsk rehabilitering förbättrar och stödjer individens fysiska, psykiska och sociala funktionsnivå samt främjar hens livshantering och självständighet i dagliga sysslor. Musikterapi kan användas som en del av rehabilitering och vård av patienter i alla åldrar och det finns mycket forskning och evidens kring hur musikterapi kan bidra för att stödja ovannämnda färdigheter.

Liksom beredningsgruppens rapport sammanfattar, musikterapi kan finansieras som FPA:s krävande medicinsk rehabilitering och rehabiliterande psykoterapi. Musikterapeuter arbetar även som serviceproducenten vid specialistsjukvård. Kommuner och städer finansierar och erbjuder musikterapi till exempel för till exempel patienter inom familjerådgivning.

Valmisteluryhmän muistion mukaan lääkinällisellä kuntoutuksella parannetaan ja ylläpidetään henkilön fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä tuetaan hänen elämäntilanteensa hallintaa ja hänen itsenäistä suoriutumistaan päivittäisissä toiminnoissa. Musiikkiterapiaa voidaan käyttää kaikenikäisten potilaiden hoidossa ja kuntoutuksessa kaikilla edellä mainituilla osa-alueilla ja sen vaikuttavuudesta on olemassa runsaasti tutkimustietoa.

Kuten valmisteluryhmän muistiossa mainitaan, musiikkiterapiaa korvataan tällä hetkellä Kelan vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena sekä kuntoutuspsykoterapiana. Musiikkiterapeutit toimivat myös erikoissairaanhoidon palveluntuottajina ja kaupungit ja kunnat korvaavat musiikkiterapiaa esim. perheneuvolan asiakkaille.

Vilket av de alternativ som beredningsgruppen har utvärderat understöder ni? Känner ni till något annat alternativ som bör beaktas i det fortsatta arbetet?

Musikterapiföreningen i Finland r.f. anser att nuvarande situation, där FPA står för krävande medicinsk rehabilitering och finansierar rehabiliterande psykoterapi, borde bevaras.

I nuläget möjliggör FPA, sjukvårdsområden och primärvården en mångsidig service som stödjer patienternas och klienternas situation. Barn och ungdomar är den största patientgruppen som i nuläget drar nytta av musikterapi, och att ta resurser bort från dem är inte ändamålsenligt.

Hälsovårdslagen erbjuder inga specifika regler över rehabiliteringens innehåll eller genomförande. Musikterapiens tillgänglighet varierar mellan olika kommuner. Alternativ 2 och 3 skulle innebära att välfärdsområden får mandat att bestämma över servicemeny och finansiering av medicinsk rehabilitering. Risken är att det skulle öka ojämlikheten mellan olika områden, deras tjänster, och äventyra tjänsteleverantörernas tillgänglighet och patienternas position. Rehabiliteringens servicemeny riskerar att krympa. Alternativ 2 och 3 väcker oro för patienternas möjligheter att påverka beslut över sin rehabilitering.

Musikterapiföreningen i Finland strävar efter övergripande jämlikhet i serviceproducentens och patienternas situation på nationell nivå, och att tjänsternas tillgänglighet ska ytterligare förbättras. Föreningen deltar aktivt i nätverk inom social- och hälsovård och rehabilitering. Musikterapeuter har sedan länge verkat som serviceproducenten för FPA, vid sidan av logopedier, fysioterapeuter,

arbetsterapeuter och psykoterapeuter. Musikterapiföreningen samverkar med FPA och håller aktivt koll på utvecklingen av rehabiliteringstjänster.

FPA är en erfaren och professionell aktör av offentlig upphandling. FPA har utvecklat bland annat registreringsförändret och sorterat ut möjlighet för direkta beslut av psykoterapi. Dessa reformer har underlättat tillgång till rehabiliteringstjänster. Att organisera och utveckla expertisen som krävs inom offentlig upphandling, skulle leda till omständliga insatser från de olika sjukvårdsområdena.

Beredningsgruppens rapport sammanfattar att alternativet nummer 1 kräver åtgärder för att öka samarbetet mellan olika aktörer, utveckla kartläggning av patienternas situation, och remittering till tjänster, så att det vore ännu lättare att söka sig till lämplig vård och rehabilitering. Musikterapiföreningen i Finland vill vara med att främja dessa åtgärder. Mot bakgrund av nuvarande kunskap stöder Musikterapiföreningen i Finland alternativet nummer 1, som innebär att både krävande medicinsk rehabilitering och rehabiliterande psykoterapi förblir organiserade av FPA.

Suomen musiikkiterapiayhdistys ry:n näkemyksen mukaan nykytilan, jossa Kela järjestää vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen ja korvaa kuntoutuspsykoterapiaa, tulisi säilyä ennallaan eli kannatettavin vaihtoehto on numero 1.

Nykyinen tilanne (Kela, sairaanhoitopiirit, perusterveydenhuolto) mahdollistaa monipuoliset palvelut ja turvaa myös kuntoutujien asemaa. Vaikka musiikkiterapia soveltuu kaikenikäisille, painottuvat musiikkiterapiakuntoutujissa lapset ja nuoret, joiden palveluista ei tulisi tinkiä.

Terveystenhoitolaille ei ole annettu tarkkoja säännöksiä lääkinnällisen kuntoutuksen sisällöstä tai toteuttamisesta ja musiikkiterapeuteista riippumattomista seikoista johtuen musiikkiterapian saatavuudessa esiintyy paikkakuntakohtaista vaihtelua. Koska hyvinvointialueilla olisi vaihtoehtoisissa 2 ja 3 valtuudet päättää lääkinnällisen kuntoutuksen palveluvalikosta ja rahoituksesta, on vaarana, että tämä aiheuttaisi valtakunnallisesti entistäkin epätasa-arvoisemman aseman sekä musiikkiterapian palveluntuottajien että musiikkiterapiasta hyötyvien kuntoutujien, kuten eri ikäisten psykiatrisista, neurologisista tai neuropsykiatrisista kärsivien potilaiden näkökulmasta. Myös kuntoutuksen palveluvalikoima voisi olla vaarassa supistua. Lisäksi kuntoutujien potentiaalinen valitusmahdollisuuksien heikentyminen liittyen kuntoutuspäätöksiin herättää huolta muiden vaihtoehtojen, 2 tai 3 osalta.

Suomen musiikkiterapiayhdistys pyrkii vaikuttamaan siihen, että palveluntuottajien ja kuntoutujien asema tasa-arvoistuisi valtakunnallisella tasolla ja palveluiden saatavuus paranisi entisestään. Yhdistys osallistuu aktiivisesti sosiaali- ja terveysalan sekä kuntoutusalan verkostojen toimintaan. Musiikkiterapeutit ovat jo pitkään toimineet Kelan palveluntuottajina mm. puhe-, fysio-, toiminta- ja

psykoterapeuttien rinnalla ja Suomen musiikkiterapiayhdistys tekee yhteistyötä Kelan kanssa kuntoutuspalveluiden jatkuvaa kehittämistä silmällä pitäen.

Kela on kokenut ja asiantunteva taho julkisissa hankinnoissa ja niihin liittyvän asiantuntemuksen kehittäminen ja järjestäminen vaatisi sairaanhoitopiireiltä mittaviakin lisäjärjestelyjä. Kela on myös kehittänyt mm. rekisteröitymismenettelyä sekä selvittänyt suorapäätösten mahdollisuutta ja mm. näitä uudistusmahdollisuuksia on pidettävä erittäin kannatettavina kuntoutuspalveluiden sujumisen kannalta. Valmistelutyöryhmän muistion mukaan vaihtoehto 1 edellyttäisi aktiivisia toimia toimijoiden välisen yhteistyön, palveluun ohjautumisen ja asiakkaan tilanteen kartoittamisen kehittämiseksi, jotta kuntoutujien palveluihin pääsy sujuvoituisi entisestään. Suomen musiikkiterapiayhdistys ry ilmaisee halunsa olla osaltaan edistämässä edellä mainittuja seikkoja ja nykytiedon valossa kannattavansa vaihtoehtoa, jossa sekä vaativan lääkinällisen kuntoutuksen että kuntoutuspsykoterapian palvelut säilyvät Kelan järjestäminä.

Läkemedelsersättning

Era synpunkter på den del som gäller läkemedelsersättning (6 kap.)

-

Vilket av de alternativ som beredningsgruppen har utvärderat understöder ni? Känner ni till något annat alternativ som bör beaktas i det fortsatta arbetet?

-

Andra kommentarer och anmärkningar

Har ni några andra synpunkter eller anmärkningar ni önskar framföra för det fortsatta arbetet med beredningen av avvecklingen av flerkanalsfinansieringen?

-

Takamäki Anne
Suomen musiikkiterapiayhdistys ry / Musikterapiföreningen i Finland r.f.